

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvárt

Szerkesztőség és kiadóhivata: Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Gyulafehérvárt, 1895. szept. 5.

Küszöbön van az új tanév. A szülők és a nemzet reményei ellepik a muzsák hajlékát és hozzá fognak a személyükhöz, tehetségükhöz kötött várakozás betöltéséhez, vagy az eltévesztett életpályán való kinlódáshoz.

Alljunk meg ennél a szónál eltévesztett életpályát, a mi drámai útja a legtöbb ember szerencsétlenségének, boldogtalanságának. A jövő rejtélyes fátyolát senki föl nem lebbentheti, a ki egy halom tudománnyal de kevés pipára való vágott dohánynyal, indul el pályája mesgyéjén, minden kedvező viszonyok dacára oda ér, a honnan kiindult: a semmihez.

Merész álmok az ifjúság elején, túlhajtott ambíciók a férfikorban, ez a XIX. század fiainak tragediája.

A szülők szeretete, a tanítók dédelgetései, s tulságos dicséret, vagy mértéket átlépő szigor a férfiak idomításában, tévesztik el a észelt. Gondolkozzunk csak egy kissé e tételen s befogjuk látni, hogy megtaláltuk az elvesztett észélok kulesát.

A gyermek jól szaval egy verset, a szülők jóslási gyengédsége mindjárt vagy színészt vagy szónokot fedez fel benne. A serdülő fiú szabad óráiban port kever, ellőttünk áll a század legnagyobb vegyésze; szépen rajzol, művész hallhatatlanságával kecssegtetik, fur-farag: egy még soha hasonlatát nem található gépész lesz belőle; ha pedig este nem fél a sötét szobában, szentül valami nagy hadvezér válik a fiézkóbból. Ezekkel szemben áll egy másik tulság. A szülők rohamosan ohajtják a fiú fejlődését s ez egy kicsit hanyag, azonnal ráfognak, hogy nem lesz semmi belőle. Es nagyon sok semmit, ürességet mutat fel újabb korban a nevelés.

A műkedvelési hajlamok alapján választják a pályákat és a mikor már az ifju az előkészületeknek végén van, akkor vagy azt látja, hogy szárnya gyenge, erőtlen felszállani fellegvárjaihoz, vagy azt, hogy voltaképen nem is akarna oda repülni, hova vágyott, a hova, mint a rossz házasságokra szokás, csak úgy erőltették, rábeszéltek. Hajlamai másra ébredtek s tanorogva jár ezután, mint az, aki utolérhetetlen eszményt kerget; lépései bizonytalanok s ennél fogva nem ritkán a bűn lejtőjére tévedt. Keresetforrása lesz az, amit az előkelő renyhesség uri gyakorlása nyújt, szédelgés, vagy ehhez hasonló tisztességtelen forrás.

A semmiknek még ez a legkevésbé veszedelmes faja. Vannak ennél még sokkal veszedelmesebbek is, kiket pártfogolás visz tovább más jórávalók hátrányára s kik elég vastag arczbőrrel tudják elfogadni azt a kenyeret, mely más érdemesnek való. Az ifjúság, a jövő generáció nagy föladat előtt áll, midőn pályáját választja, sok minden befolyásolja; de főleg az erő tulbecsülése és a nagyzás divatos betegsége. Igen szép ha mindenki hadvezér akar lenni, de előbb legyen derék, jó közkatona.

Nem cselekedetekhez szoktatják a mai fiatalságot, hanem az álmok álmodásához s nagy hanggal beszélnek a reális nevelést, kezdik számüzni a klasszikusokat, tanítják az ifjúságot tananyaggal túlhalmozva mindenre, ezért kapnak esömört, ezért lesznek lébák, fáradtak, mire ki kerülnek az életbe, a hol dolgozni kellene.

A legnagyobb szellemi vagyon jóformán hiányzik a nevelésből, mely a boldogság titkának a nyitja, a kedély és a szív művelése, fejlesztése, a régi patriarkális gondolkodás. Látunk szemüveges, korán érett mogorva fiatal embereket, akik beszélnek a Hymálája hegy-

esucs kavicsairól, de nem tudják hirtelenében megmondani, hogy az ország ezimerében mi a három bérez neve?

Ideje, hogy gondolkozzunk a fiatalság, a jövő generáció nemesebb neveléséről s szívének kiképzéséről. Nem elég a hitoktatás, a mely sok esetben csak a felekezetiiséget szítja, hanem az igazi erkölcsök ápolására van szükség.

Itt a tanév eleje! a muzsafiak ellepik a tudományosság templomait, a szülők legszebb várakozással viszik gyermekeiket az iskolába s milyen csalódva viszik sokszor haza, mire a gyömöles megéri, meg is semmisül.

Pályaválasztás, iskolai kiképzés, ez a kettő az a mitől függ, hogy boldogok leszünk-e vagy nem?

Az iskolai por lerázása után komoly küzdelmeivel előttünk áll az élet s e küzdelmekhez gyengék leszünk, ha a hazaszeretetet, lelkesedést, kedélyt, szívet és a mi a fő, igazi erkölcsöket nem visszük, magunkkal a hosszú, fáradságos utra, mely a legerősebbeket és legjobbakat is megviseli.

Olyan lesz az ifjúság, a jövő generáció, mint a milyennek nevetik: minden a neveléstől függ.

Piv Nicza.

Nemzeti oktatás.

Erdekes cikket közöl a Nemzeti Ujság a közoktatás teréről. E cikket egész terjedelmében itt közöljük.

(V.) A tanév elején megindulnak a cikkezések az iskoláról, tanításról. Mindenkinek van egy jó tanácsa, megvalósítandó eszméje, a melyet most aktuálisnak lát szellőztetni. A pályaválasztásról ír ez, hangoztatván gyakorlati pályák nagyobb frequentálását, a tantervek revíziójáról ír az, panaszkodván, hogy az ifjúság túl van terhelve tanulni valóval.

Mindezekhez az ezerszer megírt, évről-évre előszedett bajokhoz közoktatástügyünk számtalan nyomorúsága

Egy férjes nő belészeret házi orvosába, aki tudományával életét mentette meg. Nos igen! — (Jelentéstelen.) Miért ne nyilvánítaná a fiatal asszony megmentőjének báláját? Mennyit suttogott, tanakodott a fölött az én bácsim és apa — persze engem ilyenkor mindég a könyvtárba küldtek egy könyv után, a mely sehol se volt található, természetesen csak azért, hogy tölem szabaduljanak. S aztán, ha Egyed eljött hozzánk látogatába, mindenről beszélhettünk egymással, csak az ő darabjáról nem. Duzzog. Mennyire viszik még ezt a kegyetlenséget?! . (Lelesülten.) De bármily figyelmes volt is apa, azt még sem akadályozhatta meg, hogy Egyed vigjátékát, a kis könyvet, hozzám ne csuszassza. Már átolvastam vagy huszszor. Hány jelenetet tudok már kívül! pld. azt a mikor az orvos epedő szerelmét vallja be a fiatal asszonynak. (Egyik térdére borul és a sofa karját fogja.) Oh, drága nagysád, engedje ezt a kezet megfognom, (Megesókolja a sofa karját,) melyre ezer csókot csókolnék. Ezt a kezet, mely soba mást nem illethet oly igazán mint engem. Igen, imádozt hölgyem, amit sugárzó tekintetem, vágyó sohajom már régen elárlatott kegyednek, ime, most ajkaim vallják be, gyűlöljön, vessen bár meg, de én önt szeretem, imádom. (Hevesen karolja át a szék támláját.)

Ah! hogyan hangzik ez! csupa tüz, csupa szenvedély, — mennyiért nem adnám, ha ezt a jelenetet ott a szinpadon láttam volna. O papa, ezt sohasem bocsátom meg neked. Ilyen szívtelennek nem hittelek. Hanem úgy kell nekem, minek szoktattam rá az apát

TÁRCZA.

Női ábránd.

Mi ez? mit érzek? . . . vagy csak álmodom? . . .
A képzelet üz játékot velem?
Nem is valóság ez! im mint ragad
Ábrándvilágba titkos érzélem! . . .

A gond, a bű, mint fáradt kisdede, k
Lassankint öntudatlan szendereg,
Es nem csatáznak már indulatim,
Megbékült már e harezoló sereg.

Elet napomat fellegek boríták,
Ritkán borult csak rám felhőtlen ég,
Meguntam a világot! . . . és ime
Most . . . oh most, szeretek csak élni még.

Es én gyűlöltem úgy a szép tavaszt,
Mert nekem új kiut, új árkot hozott!
Ki most úgy várom . . . hogy majd a mezőn
Szerelmi daltól koszorút fonok.

Ah, s én gyűlöltem úgy az életet!
Ah, s én gyűlöltem úgy az érzetet? . . .
— Mert én nyögék balsorsot végzetet!!
— Mert érző lelkeim mindig vérezett!!

. . . Boldog vagyok, — nem voltam sohasem,
Boldog, vagyok mert nem tudom miért!
Boldog vagyok, mert érzem — szeretek
— S meghalni tudnék nagy szerelmemért!

Váradijai.

A telefon.

— Magánjelenet. —

Ajánlva A-n R-a k. a.-nak.

A szin egy csinosan butorozott lakószobába, mely Ella atyjának dolgozó szobája. Közép- és oldalajtókkal. Jobbra az íróasztal és e mellett a telefon; balra egy asztalka, melyen ujságok hevernek, előtte szofa, mögötte több könyvszekrény, egy másik asztalon nyitott könyv hever.

Ella (Óvatosan közelg az ajtó felé s betekint:) Vajjon a hivatalba ment-e már apa? (Belép.) No lám csak, elment. Elment anélkül, hogy köszönt volna, azt sem mondta, hogy „Isten veled, lányom! Pedig máskor meg is csókolt. (Duzzogva.) Tehát haragszik tegnapi magaviseletemért. (Indulatosan.) „Nyolez napig nem szólok hozzád!“ kiáltott tegnap rám, mikor szemére lobbantottam, hogy mért nem vitt el a szinbázba, a mikor az én édes unokatestvéremnek, Egyednek, a darabját játszották először. Ah! s én titokban már előre úgy örvendtem, hogy Egyed diadalának tanuja lehetek. (Kissé duzzog.) Ha még apa valami elfogadható okot mondott volna, — de egy szertien azt mondani, hogy Egyed darabja nem fiatal lányoknak való, ez ellen minden érzésem fellázadt s így ne is csudálják önök, ha mint apa mondá (Hangsúlyozza.) „merészen, szinte neveletlen módjára“ támadtam meg. Oh, jószágos Isten, mely fiatal lány az én koromban vágna ilyesmit zsebre? Egész télen át Egyed szinművéről beszélgettünk, sőt Józsi bácsi, Egyed atyja, egykét jelenetet el is beszélt nekem. Hisz abban fogárd dolog épen nem volt Istenem! mi szörnyű is van abba!

járul, melyek, dacára az eleséplésig való emlegettetésnek, nemesak hogy nem szűnnek, de részben növekednek és súlyosbodnak. Ugy látszik, nemzedékek és nemzedékek kárára fognak csak okólni azok, akik bedugott fülekkel fogadnak minden panaszt s a kizárkalmazott uton haladnak tovább, nem törődve a követelményekkel, miket a rohanó idő eléjük vet.

Talán a legkevesebbet hangoztatott panaszokhoz tartozik az, hogy közoktatásunk nemzeti irányára nem fordítanak elég gondot. Lehet, azért nem panaszkodnak, mert többeket megtéveszt a magyar nyelv kötelező voltára vonatkozó rendelet a nemzeti iskolákban, a magyar iskolákban pedig a magyar nyelv- és irodalom, a történelem domináló szerepe. Ezek azonban elfeledik, hogy míg az idegen nyelvű iskoláinknál a magyar nyelv kötelező tanítása még a minimális eredményt sem szokta elérni, ha csak a tanítóban nincs meg a magyar baba, állameszme iránt való igaz lelkesedés; úgy a tűzsgyökeres magyar iskolákban is a magyar nyelvnek, irodalomnak és történelemnek tanítása, a mint azt a tanterv előírja, sokkal alkalmasabb a lelkesedésnek, kedvnek lelohasztására, mint a nemzeti öntudat fölébresztésére. Ha a tanár, vagy tankönyvíró meg nem könyörül a szegény tanulón és nemzeti eszmén, úgy a mai tanterv éppen elég alkalmas volna annak tönkretételére. Ez a sajnos körülmény nyilvánvaló, tényleg meg van s hogy oly kevesen veszik észre és talán kevésbé érzhetők, az egyedül a magyar tanító és tanártestületek érdeme, hála nekik érte! Hogy azonban ez roppant relatív dolog s épp ezért legkevésbé sincs biztosítva — az világos. Szűnjék meg a tanítással foglalkozóknak jelzett érdeme, melyhez őket saját lelkiismeretükön kívül semmi sem köti, s megszűnik az elért eredmény is és felüti fejét a baj a maga egész iszonyúságában.

Nagy a vád, magyarázásra és támogatásra szorul. Nincs kevesebbről szó, mint hogy tantervei kozmopoliták, nem magyarok. Könnyen érthető az, ha eredetükre gondolunk. Szegényes, kezdő állapotunkban a szomszédba mentünk tanulni. Jó volt, halásak is lennünk érte, ha nyakunkra nem nőtt volna az idegen. Nyakunkra nőtt pedig saját gyámoltalanságunk és Klamarik tanácsos ur jóvoluta folytán. Most, mikor volna erünk önálló kulturára, ránk nehezedik egy minden tekintetben idegen és nem nekünk való rendszer és megbénít bennünket. Bürokratizmusával nemesak robotná teszi a nemzet napszámóinak munkáját, mely amugy is nehéz, egyoldalságával nemesak meggyomorítja az amugy is satnya generációt, de mindezek mellett legszembetűnőbb érdekeinkbe sért meg bennünket: kozmopolitákká neveli gyermekeinket. Még egyszer hangsúlyozom, hogy hála a tanítóknak, a kik saját lelkük jobb részével elsúlyozták azt, a mit az állami tanterv ront. Igazat ad nekem mindenki, a ki csak némileg konyit a tanításhoz Alsó osztályainkban használatos nyelvtanaink egy pillanat alatt meggyőznek mindenkit e vád alaposságáról. A fejletlen gyermeknek annyi szabályt, annyi elvont teóriát kell elsajátítani, hogy édes hazája nyelvének tanulása közben sokszor azt is megátkozza, a ki ezt a nyelvet feltalálta. Hiába adnak a nyelvtanok mellé gyö-

nyörű olvasókönyveket, melyekben a legszívkepzőbb hazafias irányú olvasmányok vannak összegyűjtve, mikor ezeknek az olvasmányoknak kellő tárgyalására, megemésztésére nem marad idő — az elemzés miatt. Mert a tantervben kijelölt tananyagot el kell végezni s a bonyodalmas, aprólékos nyelvtanon akárhogy, de keresztül kell gázolni. Ha aztán akad lelkes tanár, a ki többet gondol a szívkepzéssel, mint a képes helyhatározók fajaival, annak ugyancsak ügyelnie kell, hogy érdemei elismerésül főigazgatói dorgatoriumban ne részesüljön. És ilyenformán állunk az irodalomtörténet tanításával is. Egy év alatt kell, temérdek anyagot, két vaskos kötetet elvégezni. Mi sem természetesebb, hogy a rendszeren széles alapokon kezdődő magyarázatok elpiszmognak a régi jó írókon és ezeknek kódexein; míg a nemes élvezetet nyújtó, az ifjú lelkéhez szóló újabb, nemzeti irodalom képviselőin, az időből ekkorra már kifogyván, csak átnyargalnak. E sorok írójával esett meg, hogy a nyolczadik osztály befejezéseül szolgáló osztályvizsgálat idejére a tanár csak az Aurora-körig jutott s az ezután következő részt mint új lezskét volt kénytelen feladni az érettségi vizsgára. Kérdelem, alkalmas-e az ily állapot, hogy az ifjúsággal hazája irodalmát megkedveltesse? A halotti beszéd érdekességei nem vonzzák az ifjút, sem Tinódi Sebestyén, vagy Illosvai rigmusai; de igen is, az újabb magyar irodalom, melyre pedig mostani tantervünk szerint édes-keves idő jut. A lelkes tanár itt ismét hivatalos lelkiismerete ellen kénytelen tenni. Ugyancsak ily sorsban sínlődik a történelem tanítás, melynek pedig nevelő hatása így is, nagy lelkesítő ereje még a jelenlegi viszonyok közt sem nyomható el. Mennyivel inkább szolgálatába lenne vonható a nemzeti öntudat nevelésnek a történelem, ha teljesen kiaknáznák helyes módszerrel minden kincsét, ha száraz, bonyolódott, fárasztó események, nevek, évszámok helyett lelket tanítanának s az előbbieket csak annyira vennék igénybe, a mennyire nélkülözhetlenek; bizonyára még sokkal nagyobb kedvvel, lelkesedéssel fogadná az ifjúság mindazt, a mi hazája történetéből igazán örökre maradandó s a tanárnak is több ideje maradna tanítva nevelni.

Bizony nagy bajok ezek s a mit senki sem tagadhat, végzetesekké is válhatnak. A magyar államnak ha nemesebb érdekből nem, de politikából is azon kellene lenni, hogy az ifjúság nagyobb kedvvel és más érülettel tanulja a haza nyelvét, mint akár a latint vagy görögöt. Eletbe vágó nemzeti érdekünk, hogy a haza polgárai zsenge korukban rajongó szeretettel csügjenek azon, a mi magyar és érdeklődjenek mindenért, a mi a hazát illeti. Legyenek inkább fanatikusok, mintsem apathikusok. A fanatizmusból kiemeljük őket az érettebb kor, az apathiába később még jobban belemerülnek. Ime itt a nagy feladat! Örökké mozgó Wlassics számára mily szép tér kínálkoznék a tette, komoly munkára. Nemzeti oktatás, nemzeti tanterv alapján, minden vonalon — aki ezt megcsinálná, az volna csak miniszter a talpán.

Egy könyv előtt.

A magyar népnek két kedves olvasmánya volt: a história és a Corpus juris. Az első tárta elénk a mult dicső emlékeit s az utóbbi tanított a jog tisztelére.

Ezredéves multunk ünneplésének a küszöbén a história elevenedik meg. A régi dicsőség fénye megcsillan minden magyar ember kebelében s önkénytelenül kérde mindenki: miért e lelkesedés, miért e nagy ünnep?

Ezer esztendő s létünkért, ezeresztendő s nemzetbecsületünkért! Felelik rá mindenninen. És áhitattal nyulnak a históriához. Olvasni, tanulni, tudni akarja azt mindenki.

Ugy érzi, hogy ezt ismerni kell minden magyar embernek, hogy e nélkül lehetünk bármilyen okos emberek, de magyarok soha, mert magyar embernek elmaradhatatlan szellemi tápláléka a história.

Kiadók százezreket áldoznak ma históriára. A gazdag részvénytársaságok, a magánkiadók versenyre kelnek s mind-mind csak azon törekednek: mivel tegyék emlékeztetessé az ezredéves ünnepét a nemzetnek.

Es csodálatos, mintha e szívvvel éreznének, egy fejjel terveznék: históriát nyomtatnak mind.

Az Athenaeum nagy tizkötetes milleniumi történetével egyszerre árasztotta el a Lampel czég is a Szalay-Baróthi „Magyar nemzet történeté”-vel a könyvpiacon.

Egy hatalmas, nagy munka mellett egy kisebb. És én ebben is összhangot látok. A gazdag emberek megveszik a drága könyvet, a szegényebbek az olcsóbbat. S míg amazok 80 frtot költhetnek, addig a szegényebbek 30 forintért kapnak egy nem kevésbé diszes és tartalmas könyvet. A két kiadó jól számított. Nem vetélytársak ők a piacon, hanem egymásnak a kiegészítő s tényleg: jó üzletet csináltak.

Az első nagyobb helyet foglal el a könyves polcon, az utóbbi kisebbet; de a lelkesedés, mely e kisebb könyv lapjairól csak úgy hevíti a lelkeket, mint ama nagyobból, egyenlő.

A hazaszeretet fénye árad szét e körül is s azok az arany sugarak, melyek a diszes táblán a koronából szórják szerte a fényt, elérnek a honfi kebelbe s ott megrezgetnek egy hirt, a minek hangját a legédesebben csak a magyar ember élvezheti s a mely azt süsogja szüntelen: „Ez a föld melyen annyiszor...”

Ha egy históriát látok, szentségtörésnek tartom a tudakosság mérlegére tenni. Elöttem végtelenül közönyös dolog, hogy melyik histórikus theoriája az igaz sőt a nép és az ifjúság kezébe adott könyvekből a poklok fenekére szeretnék kergetni minden rideg bonczolgatást. Ezek előtt a história legyen egy panoráma, mely a multat megeleveníti, a nemzet nagyjait megszólaltja.

Sokat tanultam a históriából, de azt a keveset, mit a falusi iskola mestere tanított, soha se feledem el. A fülemben cseng ma is a lelkesítő szózat s az öreg mester rajzából áll előttem ma is a vérszerződés, a szent István, a Hunyadi János, a Rákóczy, a Kossuth képe

mat! Persze! Eddig megtettem mindig minden kívánságát, minden óhaját, parancsát teljesítettem, úgy a mint én azt jó nénémnek halálos ágyán megfogadtam. Hogy szeretett engem a néni, lányának nevezett, „légy jó gyermeke szüleidnek, lányom, szólt s utolsó csókját nyomta homlokomra. (Az asztalon levő arcképet ajkához szorítja.) Igen, igen, édes néni, ezentúl is az akarok lenni, jó és szótfogadó gyermeke szülőimnek. Hanem légy te is segítségemre, ha a szívem dobogása arra hív. Hiszen te is szeretted Egyedet, szemet is buntál egy néhány csínyja felett, — sőt azt sem ellenezted, ha olyan diákosan, tudomra adta, hogy szívesen lát, örömmel van mellettem, hogy... szeret. Papa ellenben olyan fitymálva beszélt vele, s olyan szigorúan ügyelt reánk, hogy bizony sokszor kin volt ránk nézve. (A telefon esengője szól.) Ah! valaki, aki apával beszélni akar — mondjam-e, hogy nincs hon? (Csalóp a telefonhoz s mosolyog, mintha valami hunczut gondolata támadt volna, majd vastag hangon beleszól.) Halló! Czövek tanár, — ki beszél? (Figyel, majd felkendezve szól, félre.) Dr. Szalánczi — Egyed atyja. (Mély hangon.) Mit mondhatsz Egyed darabjáról? (Figyel, arczán élénk öröm, ismétli a hallott szavakat, félre.) Nagy hatás, tizszer is kihívták — babérkoszorú! — Ó, köszönet a tudósításért! (Mély hangon a telefonba.) Köszönöm, szerbusz! — Ah, ah! ah! hogy örülsz most édes Egyedem. És én is! én is! Oh, ha tudnád, mint örvendek veled. Oh, igaz! Hisz ma az új ságokban is kell legyen valami a nagy sikerről. Hol is vannak azok az újságok. (Izgatottan kotorász az asztalon.) Ah — meg van már! (Felbontja.) „Magyar Hírlap”, ah! itt a színházi rovat. „Sablonos munka, elbasznált situációk (Mindig siránkozóbban) összetakolt semmiség minden eszme nélkül, dücögő jambiku-

sok” — oh! oh! oh! hogy örvend majd az apám, ha ezeket olvassa. Szegény Egyedem! Te is bizonyára olvastad már ezt a kegyetlen hírlapot s most kedvtelenül buslakodva ülsz szobádban. Ha nem tudnád, hogy apád most ottbott van tudod-e mit csinálnék? (Oda siet a telefonhoz.) Azt mondanám neked, hogy fel se vedd azokat a bolond újságrókat, azok is csak a te nagy sikeredet irigylik, különbben pedig mindegy az nekem jó-e vagy rossz-e a darab amit írtál: szeretlek én azért mégis forrón, igazán; ime bizonyítékul küldök hamarjában egy, két... három... négy csókot. (A telefonba csókol. Megszólal a telefon esengője.) Egy sikolylyal visszaugrik.

Ej de hogy megijedtem — vajjon ki lehet megint ott? (Mély hangon a telefonba.) Halló! Czövek tanár — ki beszél? (Figyel, ismétli a szavakat, félre.) Megint én, — a sógor. — (A telefonba) mit? (Félre.) A „Nemzet” ben nagy-szerűmagasztaló recenzió van Egyed vigjátékáról (örvendve kiált.) Elég! Halló! Elég! Nem hallgatom tovább! (Keresgél a lapok közt s megtalálja a „Nemzetet.” Ezalatt folyton esengetnek.) Ah! váratlan nagy hatást ért el. (A telefonon esengetnek) Nem érek rá. Szerzője sokat ígérő talentum. (A telefonon megint esengetnek.) De bácsi egy kis türelmet kérek. — Egy szóval — nagy sikert aratott. (Eldobja az újságot.) Eljen! Eljen! (Ismét esengetnek) Oda siet s csókokat nyom a telefonba.) Igen, igen, ezek csókok! Nem, nem apától! Ellától, igen, én állok itt a telefonnál s mindent megtudtam, igérje meg édes bácsi... Mit, nem a bácsival beszélek? Ne — e — em? Szent Isten, hát kivel? ... nagy ég! — most rám szakad a világ. Én apával beszéltem! (A sofára hanyatlik.)

A függöny legördül.

Szóllósi Jenő.

Boruljakot rám ákáczlombok.

Boruljakot rám ákáczlombok,
Takarjátok el szeliden,
Hogy érte annyi könyvet ontok,
Ne lássa azt meg senki sem.

Miért is a világnak nyitlan
Bevallani, hogy szenvedünk? —
Szememben gúny sugára villan,
Tűzzel öntöző szívsebünk.

S miként vigyorgó napsugarok
Sziklán megtört patak felett,
Reményünk ronsán táncot járnak
Kárörvendő gazemberek.

Boruljakot rám ákáczlombok!
Csak mig jól megsíratom őt...
És felderül e sötét homlok
Es nem vet több bánatrédőt...

Kin torzvonása, bánat árnya
Elsimul e homlok felett,
Mint tó vizén a hullám árja,
Ha egyszer jégge dermedett.

Nem soká, ha nem leszek többé,
Mint sugja gyászos sejtelen,
Ha egy fehér gyászlepel főd bé,
Es fekszem ott nagy csendesen...

Akkor aztán jertek el hozzám —
Jöjjön a drága kedves is!
Szerelmemért dobjon követ rám, —
Azt tette ugyanis eddig is...

Boruljakot rám ákáczlombok,
Rejtsetek jól el engemet,
Zápor könyre mig könyvet ontok,
Mig kisirom a lelkemet...

Es vitatkozhatnak a történészek akármennyit, azokat a kedves naiv képeket szívemben megváltoztatni nem tudják soha.

Es ez természetes. A történeti tanulmányt mindig ebből csak a tényeket ismerjük meg, de a hazaszeretetetre csak olyan könyv taníthat, a mely kevesebbet okoskodik, de annál többet lelkesít.

Azt vetette valaki a minap a szemem közé, hogy a nemzetiségi agitátorok a magyar egyetemokről kerültek ki s ime: még sem a magyar állam-eszmeért lelkesednek.

Sajátságos, hogy ugyan ezen ur azt nem veszi észre, hogy az egyetem nem az a hely, a honnan az ifju a naiv benyomásokat hozza az életbe. Itt a tudományt mérik, a szívet, az érzést készen hozza mindenki.

Ennek első formáját az elemi iskola tárja a gyermek elé s a mint nő, úgy gyarapodik ez is tovább, ha gondos kezek ápolják. A hazaszeretethez tenát a főmühelye az első iskola. Itt a gyermeknek kevés historia tudásra, de annál több lelkesedésre van szüksége. De éppen azért, mert kevés kell a tudásból, ennek a kevésnek valódi esszenciának kell lenni.

Tehát a tanítónak sokat kell tudni, hogy e sokból a legérdekesebb keveset kiválogathass. És e sok tudáshoz sok tanulás kell. Az iskola sem adhat eleget, tehát az élettől kell várni a többet. Erre pedig könyv kell. A tanító zsebe rendesen szerény s a könyvre sok pénz nem jut, ezért üdvözlöm a Szalai-Baróti féle Magyar nemzet történetét igaz szívből.

De ne legyünk igazságtalanok. Nem csak az ára ajánlja a könyvet. Ajánlja azt igaz érzelve, hü hazaszeretete is. Ez is méltó arra, hogy írója nevét felkapja a közlekedés s oda illesse azok közé, akik az ezred éves múlt megünneplésére szép dolgokat alkottak.

Szólhatnak még a díszes külsőről is, de hát ily nagy ünnepre nem vesszi-e fel mindeki a legszebb ruháját? Ezt cselekedte ez a könyv is.

De talán minden dísz még sem az ünnepért van rajta. Az a sok ilusztráció nem dísz mind. Ezek tanító mesterek, a melyek éppen úgy tanítanak, oktatnak, mint akár a betű. Es ezek össze szedése, össze válogatása szintén fáragságos dolog. A Baróti mester keze itt is remekelt s az ő érdeme páratlanul felülmúlja a kiadójét, mert csak a köntös szépségéről gondoskodott, míg amaz az öltöztetni valót varázsoltá elénkbe.

E könyvnek előttem fekszik az első kötete, elnézem órákon keresztül s gyönyörködöm abban a lelkesedésben, hogy író és kiadó igaz magyar szívvél mikép alkotnak szép emléket ezer éves multunk dicsőségének.

Es én ezt a magyar kultúra apostolainak azért mondtam el, mert ebben a könyvben őket is méltó hely illeti meg. Az ők harczok is nemes és szent, az ők homlokukat is megilleti a hősök és a vitézek babérja.

A honfoglaló hősök életre kelnek, az íróasztalom fölött hallom, mint a subog a szárnya a turul madárnak. A táltosok a szent oltár előtt jövendőt mondanak s egy második honalapításról mormolnak és e nagy munka — a tettek.

Halljátok tanítók? — a tettek.

Földes Géza.

I R O D A L O M.

* Szalay Baróti „A Magyar Nemzet Története” cz. füzetes vállalatból most jelent meg a 20-dik füzet, melyben dr. Baróti Lajos az Anjouk korát — Róbert Károly uralkodását tárgyalja, melyet befejezve, Nagy Lajos király dicső uralkodása leírásába fog bele. A füzethez egy igen szép műmelléklet „Dezső vitéz föláldozza magát királyáért” — (Molnár J. festménye) van csatolva. A szöveg közzé nyomott képek a következők: Károly király peesétjének előlapja (Az Orsz. Levéltárban őrzött eredetiről; mely a király egyik 1323-ki oklevelén függ. Károly Róbert peesétjének hátlapja, florenzi arany. Károly Róbert-féle arany forint. Károly Róbert ezüst garasa. XIV. századi magyar főúr. Dörre Tivadar rajza a Képes Krónika nyomán, Bajor Lajos (Münchenben lévő síremlékéről.) János cseh király mellszobra. Kazmér lengyel király mellszobra. V. Károly császár mellszobra. Kezdő „L” betű A. Lajos 1365-ki oklevelén. (Az Orsz. Levéltárban őrzött oklevé másolata.)

Ujdonságok.

Gyulafehérvár 1895 szeptember 5.

— Monory Sándor színtársulata városunkba érkezett és előadásait tegnap a „Nap” szálloda üvegtermében „A kis alamuszi” cz. Bokor József kellemes zenéjű 3 felvonásos operettjével telt ház előtt megkezdte. A társulat a legjobb erőkkal rendelkezik, kik között Monory Sándorné, Nagy Linda, Agota Ferencz, Vertán Anna, Havasy Ferencz tüntek ki játékukkal. A közönség a legjobb hangulatban távozott a valóban művészi és szép rendben lefolyt előadásról.

— A Torda Nagyszében-brassói állam

út helyreállítása ügyében a következő hirdetmény közlésére kértünk fel: A nagyméltóságú m. kir. miniszterium az 1895. évi augusztus hó 10-én kelt 55882. számú rendeletével a Torda, N.-Szeben, brassói államút 68—69. szakaszán lévő maros portúsi nagy Maros híd, helyreállítását 898. frt 44 kr. összeg erejéig engedélyezte. A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1895. évi szeptember hó 20-ik napjának d. e. 10 órájára az alsófehérmegyei m. kir. p. ü. igazgatóság hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. pénzügyig. a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők. Kelt Nagy-Enyed, 1895. augusztus 28. Toth, pénzügyigazgató.

— A „Gyulafehérvári Hirlap” előző 35-ik számában a nyílttérben szokatlan indignatioval közzétett nyilatkozatra nem válasz, hanem csak megjegyzéskép tudatjuk, hogy az „aljas rágalom”-féle erőltetett kifejezésekkel próbált mosakodás mit se ér, sőt inkább kiérdemli az illető ur ezért is a méltó jutalmaztatást. Az nem rágalom, mert ha igaz a két szavahihető tanu vallomása s becsatolt nyilatkozata; akkor már megtörtént tény s így fegyelmi uton következik be a kívánt jutalom. Most pedig mindaddig, míg fegyelmi uton az ügy tisztázva nem lesz, az „aljas rágalom és merő valótlanág”-féle oklatan szavakat semmisnek nyilvánítjuk esetleg ezután következő bármilyen hangu mosakodásokra sem válaszolunk.

— Az anyós fífikája. Az anyósokról szolt már az ének eleget. Különbféle variációkban leírták újságban, regényekben, versekben, hogy mire képes egy anyós, de ezt az oldalát az anyósi talentumnak, még nem. N. Zsigmond szabó — mesterségénél fogva báró — nagyon szeret urizálni és keveset dolgozni. Ezért az anyósa elválasztotta feleségétől. Azaz, hogy csak hazavitte a leányát. N. Zsigmond, miután a hozomány ugys elfogyott, nem nagyon siránkozott az asszony után és belenyugodott a történetbe. Az anyós azonban nem, mert ő másként számított. De hogy mégis ő legyen a győztes, kieszt valmit. Megrendelt három társzerkeret és oda hajtattott a vő lakására, a kiről tudta, hogy olyankor erősen adja a bankot a kávéházban. A segédet, meg a tanonczot elküldötte sétálni és ezalatt kiürítette a szobákat. Elvitetett mindent a saját lakására. Mikor a szabó-báró úgy éjfél tájban hazakerült, majd sóbálványgyá változott az ürességtől. Először azt hitte, hogy betöréses lopást követtek el a kárára, de a szomszédok a nagy lármára felébredvén, megnyugtatták . . . Alázatosan megköszönte a jóakaratot és egyenesen a rendőrségre ment, ahol a panasza kihallgatása után másnapra tették az ügy tárgyalását, a mely a bíróság előtt nyer folytatást. Lopással vádolja N. az anyósát, az anyós pedig azt mondja: Itt a közjegyzői okmány, majd beszél az!

— Ingyen utaznak. A földmívelési miniszter egyetértőleg a kereskedelmi miniszterrel intézkedett az iránt, hogy az állatkiállítások és a tenyésztő látványosságok megküldésének emelése, és megfelelő tenyészanyag beszerzésének megkönnyítése céljából a köztenyésztes érdekében a tenyészállatok kiserői a III-ik osztályban ingyen utazhassanak.

— Ravaszág. — Miért írja ön a leveleit rózsaszínű papírosra és miért használ illatos borítékot?

— Azért teszem, — válaszolja a szabó, mert fiatal adósaim azt hiszik, hogy szerelmes levelek és okvetlenül fölbontják.

C S A R N O K.

Esküvői látványosság.

Néha a tömeg által sodortatva, néha ellenállhatatlan vágytól ragadtatva, én is bekerülök a templomba, mikor egy-egy boldognak kikiáltott mátkapár elmondja a nagy örök holtomiglant.

De nem a vőlegény boldogságától sugárzó arczára vagyok kíváncsi, hisz tudom, arról sokszor nem csak a megostromolt és bevett menyország üdvé, hanem egy egész esomó kifizetett adósság mosolygó derűje is ragyog. Nem is a szép menyasszony (ki ne lenne szép, a ki menyasszony) atlasz ruhájára, melynek ránczaiból egész sereg apró manócska szokott mint megannyi kérdő jel indiskrét szemtelenséggel vigyorogni.

Az örömszüllők is oly konvencionális alakok: fölényszerű szélesre nyult szájszöglet a menyasszony

papája részéről, diadalmas mosolylyal a mama, — ezek mind oly elmaradhatlanok és természeteseek, akár az a magasabb diplomacia szülte hallgatag nyilatkozat: hogy a koszorus kisasszonyok és a vőfély ura: is úgy egy másnak vannak szánva, mint az a két emberfia, aki éppen most lép a pap elé.

En a testet öltő öröktörvény tömjénfűtös poezisére szomjazom, ha ilyenkor a templomba lépek. Csak hogy abban a magasztos harmoniában, mely az orgona ünnepélyes hangjain keresztül misztikusan szűrődik át a lelken, valami láthatatlan pajzán kéz egy igen könnyűvérű melódia taktusait csempészte be, akár a Nebánstvirág Mária énekébe a granadérosról szóló cuplét.

S ennek önök az okai hölgyeim, önök, kik elmaradhatlan publikumát áepezik az esküvői tragikomedianak melyeknek legrappánsabb jelentei igaz, a kuliszák mögöt játszódnak, többnyire lámpalázzal.

S ha vannak habitűiek, kik egyszersmind a legszigorabb kritikusok, úgy ezeken a premiereken látni ilyeneket.

A sugár, mely ilyenkor az önök szemeiben megcsillan, a mosoly, mely ajkaikon föl villan, melyek rövid pillanatokra tekintést engednek a harmatos leány szív titokzatos rejtekébe, az örökké kiismerhetlen asszonyi észjárás és vágyak örökhomályu labirintjeibe, a mama-kombinációk összes logaritmusai.

Mennyit beszél ilyenkor egy tizenöt tizenhat éves leányarcz hallgatagon is; s az a pihegő keblecske mennyit regél az ő rövid szoknyás filozofiájával, ha a szomorúan neveltséges és neveltségesen szomorú leányállapot etikettje nem parancsolna hallgatást.

Egyelőre nincs más hátra, mint lehetőleg megszólalni a menyasszonyi ruha hibáit, és fohászt bocsájtani az ég felé: vajha már ők is célpontjává válhatnak az afféle megszólásoknak, egy sóhaj, évai forrásággal, észbontó vágygyal telve a tudás fája összes alma virágaiért, s álmodni a paradicsomról.

S az asszonyok?

Ezek egészen más arcok. Van valami rajtuk, ami a viharedzett matrözokra emlékeztet, s az imponáló biztos tartás: „et ego in Arkadia vixi.” —

Ők tudják, hogy az a menyasszonyi fátyol felhő, bizonyos bekövetkezendő zivatarocsák elmaradhatan színholma. Ők értik a hullámokat, melyek most az ereken tornyosulnak. S ha ilyenkor egy-egy finom orrezipácskát félre vonni látok, tudom, hogy ez egy néma kérdés: vajjon a menyasszony nem vállott-e már is hajótörötté.

Ha a gondolatok, mik ilyenkor a selyem fűrtös főken szunyadnak, a vágyok, melyek perzselően sütnék ki annyi kék és fekete szemből, testet ölténének, mindenestre igen remek tablót lehetne rendezni.

Igy elragadók önök szép asszonyok!

Ha történetíró volnék, az államférfiak szónoklatai helyett azokat a kritikus megjegyzéseket vésném márványba, a miket ilyenkor önök pajzán titokzatosággal fülebe sugnak s alaposak a reményeim, hogy az emberiség sokat okulna rajtuk.

Mióta az asszonyokat így láttam, nem vagyok képes fölfogni, hogy valaki még lánynak is udvarolhat.

Ez épen olyan, mint mikor az ember egy szép pirosló cseresznyékkal megrakott fáról a leveleket szedi le s ott hagyja a kíváncsot, izes gyümölcsöket a madaraknak, a „jó madaraknak.”

No és a mamák!

Soha olyan tisztán nem képzelem magamnak Napoleon arcát Waterloo után, mint ha ilyenkor egy mamára nézek. Hisz csakugyan úgy érezhetik magukat mint valami lefőzött nagy stratégia, akit az ellenség megelőzött és a fontos pozíciót: a vőlegényt már megszallta. No de ez éppen nem akadályozza őket új manőverben, füstelen löpor nélkül ugyan, de annál finomabb taktikával.

En ki a lélekvándorlásban hiszek — isten tudja — valahanszor a világhistória valamely nagy taktikusáról olvasok, mindig szentül hiszem, hogy mind egyikbe egy-egy mamalélek szorult bele. Moltkét el se tudom másképp képzelni, mint fekete mantletban.

Csodálatos, hogy a keresztet mégis a völdgények illetőleg a vők kapják a nyakukba. Meg is érdemlik: „rettenthetlen bátorságuk jeléül.”

Egy i yen titkózet után aztán nagymamai ranggal jól megérdemelt nyugalomba vonulnak.

S mozt hátra van még a „kritikus nap” főalekja a menyasszony.

Önök azt kívánják, hogy az ő szemeiből is olvasak, a píról, mely elfutja, magyarázzak szíve fenekén szunyadó gondolatokra.

Sajnálom, nem láthatom jól, mert le van fátyolozva. Szerencsére?

Fulánk.

Nyiltér*)

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 ft 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázottakat, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

*) E rovatban megjelenő közleményekért felelőséget nem vállal el a szerk.

Hirdetések.

Sz. 2670 — 1895 tkvi 83 1-1
Arverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Baris Ferencz gyulafehérvári lakos végrehajtatonak Eckhardt Antal alvinczi lakos végrehajtást szenvedő elleni 131 ft főkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az alvinczi 70 sztyben A + 1 rsz., 177, 178, hrsz., ingatlanokra összesen 846 ft becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1895 évi november hó 18-ik** napjának délelőtti 9 órájakoArvinez községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alól is elfognak adatni.

Arverezeti szándékozók tartoznak az ingatlanok 10% át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42 § ban jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, avagy annak az 1881 évi LX. t. cz. 170 § értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.
Gyulafehérvárt 1895 július hó 20 án.
A kivonat hitelességét igazolja:

Kiss János, kiadó.

SARG

féle egészségileg
megvizsgált

Számtalanszor kipróbált

és orvosilag ajánlott, egyszersmind

Fogtisztító és fentartó szer

Mindenütt kapható.

129 38-40

Az 1896. évi ezredéves országos
kiállítást látogatóinak

biztosít

a m. kir. államvasutak

fenntartása alatt: a

„Millenium“ Utazási és

Ellátási Vállalattal

a m. k. államvasutak városi menetjegy-irodája

BUDAPESTEN (Hunfária szálló)

mérsékelt vasuti utazást

Budapestre és vissza

továbbá 2, 3, 4, 5 napi

ellátást-elszállásolást

és különféle kedvezményeket

ft 12.10, 16.40, 19.70-tól

tetszés szerinti részletekben

törlesztendő módon.

KÉPVISELVE: Az összes vasuti állomások, posta hivatalok, laptestületek, Fonciere bizt. int., sat. által.

Az államilag engedélyezett Magyar osztálysorsjáték

az 1896. ezredéves kiállítás alkalmából. Kibocsátás 100000 sorsjegy

31,499 nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

A nyeremények minden levonás nélkül fizettetnek ki. A huzások államfelügyelet és kir. közjegyző ellenőrzése mellett történnek.

Legnagyobb nyeremény **1,000,000** korona.
a legkedvezőbb esetben:

Az I. osztály huzása után vásárolt sorsjegyekért az I. osztály díja után fizetendő.

I. osztályu nyeremények.

Huzás 1895. október 16-19-ig.

	korona	korona
1 nyeremény a	80000 =	80000
1 " "	60000 =	60000
1 " "	40000 =	40000
1 " "	30000 =	30000
1 " "	20000 =	20000
1 " "	15000 =	15000
1 " "	10000 =	10000
2 " "	8000 =	16000
8 " "	4000 =	32000
10 " "	2000 =	20000
13 " "	1000 =	13000
100 " "	400 =	40000
860 " "	200 =	172000
9000 " "	80 =	720000
10000 nyeremény	összesen	1268000

AZ I. OSZTÁLYU SORSJEGYEK ÁRAI:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy
40.-	4.-	2.-	korona

II. osztályu nyeremények.

Huzás 1895. decz. 6-14-ig.

	korona	korona
1 jutalom	600000 =	600000
1 " "	400000 =	400000
1 " "	200000 =	200000
1 " "	100000 =	100000
1 " "	50000 =	50000
2 " "	20000 =	40000
2 " "	15000 =	30000
4 " "	10000 =	40000
10 " "	8000 =	80000
27 " "	6000 =	162000
100 " "	2000 =	200000
200 " "	1000 =	200000
1150 " "	200 =	230000
20000 " "	100 =	2000000
21499 nyeremény és jutalom		4332000

A TELJES (mindkét osztályra érvényes) SORSJEGYEK ÁRAI:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	teljes sorsjegy
80.-	8.-	4.-	korona

Valamennyi sorsjegy a fairagaszok által megjelölt eladási helyeken kaphatók.

Budapest, 1895. aug. hóban.

Andrássy ut. 5. szám

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

Sorsjegyek eladásra való átvétele iránti megkeresések hozzánk intézendők.

Első államilag engedélyezett

Magyar osztálysorsjáték

az Ezredéves kiállítás alkalmából Budapesten, 100,000 sorsjegy
31499 két oszt.-ba beosztott pénznereményekkel és egy jutalommal.

5 millió 600,000 korona összértékben

minden levonás nélkül készpénzben fizetendő. — Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

egy millió korona

Első huzás 1895. október 16-19-ig BUDAPESTEN.

Eszerint ajánlom és utánvét mellett küldök szét.

eredeti sorsjegyek az I-ső osztály részére

eredeti teljes sorsjegyek, melyek mind a két huzásban érvényesek

Teljes sorsjegyek, a melyek az első osztályban nyereménnyel kihúznak, egyszersmind a nyereménnyel az előlegesen a második osztályra vonatkozó betét fizettetik vissza. — Megrendelések postautalvány útján lehet egy a cím igen pontos megjelölésével kéretnek.

HEINTZ I AROLY fő-elárusító, Budapest, szervita tér 3.

CheekConto: Magyar postatakarékpénztár 3960. — Sürgöny-cím: LOTTOHEINTZE

Budapest. — Vidéki megrendelők porto fejében 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért, továbbá minden egyes nyereményjegyzékért 20 fillért sziveskedjenek külön mellékelni.

Lottogyűjtődék, viszontelárusítók és ügynökök mindenhol felállíttatnak.

Vil ghírü!!

Baur Rudolf

Szétküldési üzlete:
Innsbruckban (Tirol)

Rudolf ut 4. sz. a.

Ajánlja

Valódi Tirol Loden

szövetet urak és hölgyek figyelmébe. Have-
lokjai, esőköpenyei stb. teljesen vízmentesek és
mint legszebb és legolcsóbb kiállításnak ismeretes.

Arjegyzék és minták kíváncsra ingyen és bérmentve.

Vilghírü!

27-42

Hölgyeim!

tegyenek egy kísérletet

a Bergmann féle

liliumtej-szappannal

Bergmann és társától, Dresden-Te-
schen a. J. E.

(Védjegy: Két bányász férfi.)

Ez a legjobb szappan nyári szeplő
ellen, valamint kitűnő szer finom fe-
hér, rózsás arcszín fejlesztésére.

Kapható: Frölich Gy. gyógyszerárában
drbja 40 kr. 22-30